

Klasse voor Natuur- en Geneeskundige Wetenschappen
Classe des Sciences naturelles et médicales

24.IV.2018

Informatie over de biologie, afgeleid uit museumspecimens

door

Michel LOUETTE*

TREFWOORDEN. — Natuurhistorische verzamelingen; Biologie; Zeldzame soorten; Methodiek vogelstudie; Afrika.

SAMENVATTING. — Belgische musea herbergen zeer belangrijke natuurhistorische verzamelingen, vaak van tropische herkomst. Type-exemplaren hebben een permanente belangrijke status en dienen nu en zeker later nog voor taxonomisch onderzoek. Minder bekend is dat aspecten van de biologie van bepaalde zeldzame soorten (vaak niet in de vrije natuur bestudeerd) kunnen worden afgeleid uit studie van de eertijds verzamelde reeksen van specimen (inbegrepen de niet-types). Die reeksen moeten daarom behouden blijven. Dit wordt aangetoond aan de hand van Afrikaanse vogels uit het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Er wordt enerzijds gebruik gemaakt van klassieke methodes: morfologie, ruistudie en historische areaalanalyse. Daar komt nu moleculaire verwantschapsanalyse (waarbij weefsel van „oude” specimen gebruikt wordt) bij. Ook wordt het belang voor afbakening van beschermde zones en aanduiding van nieuwe onderzoekzones aangetoond.

MOTS-CLES. — Collections d'histoire naturelle; Biologie; Espèces rares; Méthodologie d'étude ornithologique; Afrique.

RESUME. — *Informations sur la biologie, obtenues à partir de spécimens dans les musées.* — De très importantes collections d'histoire naturelle, souvent d'origine tropicale, sont conservées dans des musées en Belgique. Les spécimens-types ont un statut important permanent et servent aujourd'hui et, sans doute dans le futur, à la recherche taxonomique. Il est moins connu que des aspects de la biologie de certaines espèces rares (souvent non étudiées en milieu naturel) peuvent être dérivés de l'étude de ces séries collectées jadis (y compris les non-types). Ces séries doivent donc être maintenues. Nous le démontrons par des exemples pris parmi les oiseaux africains du Musée royal de l'Afrique centrale. Outre les méthodes classiques (analyse de la morphologie, de la mue et de la distribution géographique historique), l'analyse moléculaire offre de nouvelles possibilités (utilisation des tissus provenant d'échantillons «anciens»). L'importance pour la délimitation de zones protégées et l'indication de nouvelles zones de recherche est également démontrée.

* If you wish to contact this author, please contact the secretariat of the Academy
contact_raos@kaowarsom.be